

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่
ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายวารินทร์ ใจเกลี้ยง

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๑๐๑ หมู่ที่ ๕ ต.โคกยาง อ.เหนือคลอง จ.กระบี่

โทรศัพท์ ๐๘๖-๕๕๓๖๕๖๓ Facebook - ID Line ๐๘๖-๕๕๓๖๕๖๓

เกิด พ.ศ. ๒๕๔๒..... ปัจจุบันอายุ ๓๖ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑,๘๕๒,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ปาล์มน้ำมัน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

อำเภอเหนือคลอง แปลงเกษตรผสมผสาน

อำเภอคลองท่อม แปลงปาล์มน้ำมัน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑. การปลูกปาลม้ำมันแบบหลุมใหญ่

-สามารถเก็บน้ำไว้ในบริเวณหลุมเพิ่มระดับความชื้นใต้ดินในบริเวณหลุม เมื่อฝนแล้งติดต่อกัน ๓ เดือนจะไม่กระทบกับปาลม้ำมันมากนัก

- เป็นการจัดการในระยะยาวตลอดอายุปาลม้ำมันสามารถเก็บน้ำอินทรีย์วัตถุจากตนปาลมน้ำมันไว้ในบริเวณหลุมให้เกิดประโยชน์กับปาลมน้ำมันเพิ่มมากขึ้น

- ป้องกันการชะล้างหน้าดิน ชะล้างปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี ให้สูญเสียลง เป็นประโยชน์กับปาลมน้ำมันเพิ่มขึ้นเป็นการอนุรักษ์ดินและน้ำ -ตนปาลมน้ำมันสูงชาโดยเฉลี่ย ๒๕-๓๐ เซนติเมตร/ป โดยปกติจะสูง ๔๐-๕๐ เซนติเมตร/ปปาลมน้ำมันที่ปลูกในหลุมใหญ่ ความสูงจะอยู่ในหลุมประมาณ ๒ ป เมื่อเปรียบเทียบกับกรปลูกแบบปกติ

๓.๒ การลดต้นทุนการผลิตพืช

เป็นกิจกรรมการผลิตปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ และปุ๋ยอินทรีย์ โดยปุ๋ยอินทรีย์ที่ทำเองนั้น ไขว้สดที่เหลือใช้จากกระบวนการสกัดน้ำมันปาล์มของโรงงาน คือ ขี้ตะกอน ผสมกับมูลสัตว์ และมีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๓.๓ ธนาकरण้ำใต้ดิน

ธนาकरण้ำใต้ดินเป็นนวัตกรรมใหม่ในการนำน้ำไปเก็บไว้ที่ชั้นใต้ดินในชั้นหินอุ้มน้ำ เปรียบเสมือนกับการฝากเงินไว้กับธนาคาร วันใดที่เดือดร้อนเรื่องเงิน ก็สามารถนำเงินที่เก็บออมไว้นามาใช้ได้ ซึ่งธนาकरण้ำใต้ดินก็เช่นเดียวกัน ช่วงหน้าฝนที่มีน้ำมาก ธนาकरण้ำใต้ดินก็จะช่วยดูดซับน้ำเพื่อนำไปกักเก็บไว้ที่ชั้นหินอุ้มน้ำ และเมื่อถึงช่วงหน้าแล้งก็สามารถสูบน้ำขึ้นมาใช้ได้

สำหรับประโยชน์ของการจัดทำธนาकरण้ำใต้ดินนั้นมีมากมาย ได้แก่ ๑) แก้ไขปัญหาน้ำท่วมขัง ๒) แก้ไขปัญหาเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ๓) ช่วยเพิ่มระดับน้ำใต้ดินน้ำบาดาล ๔) ช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้ผิวดินทำให้ต้นไม้และพืชเขียวทั้งปี ทำให้มีปริมาณน้ำที่เพียงพอในการทำการเกษตร สามารถพึ่งพาตนเองได้

ซึ่ง น้ำ มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและพัฒนาเศรษฐกิจ ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ว่า “น้ำ คือ ชีวิต” ฉะนั้น การบริหารจัดการน้ำที่ดีและมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้

๓.๔ การทำเกษตรผสมผสาน

เป็นการทำการเกษตรแบบผสมผสาน ทั้งด้านพืช ได้แก่ สละสุมาลี มะพร้าว กล้วย มะละกอ ทุเรียน ผักสวนครัว ปศุสัตว์ ได้แก่ ไก่ไข่ และประมง ได้แก่ ปลาตก ซึ่งได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง และมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่จำกัดให้คุ้มค่าที่สุด

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๑๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๖ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๑.๑ การจัดการดินและปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ / การลดต้นทุนการผลิตพืช
- ๔.๑.๒ การผลิตสละให้ได้คุณภาพ
- ๔.๑.๓ การจัดการสวนปาล์มน้ำน้อมอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๔.๑.๔ การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์
- ๔.๑.๕ การผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพและการนำไปใช้
- ๔.๑.๖ การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง และการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๒.๑ เศรษฐกิจพอเพียง
- ๔.๒.๒ เกษตรทฤษฎีใหม่
- ๔.๒.๓ เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๓.๑ การจัดทำบัญชีฟาร์ม
- ๔.๓.๒ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- ๔.๓.๓ การเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์
- ๔.๓.๔ การเลี้ยงไก่ไข่

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก.

- ๔.๔.๑ การจัดการดินและปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

- ๑.) เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับคุณสมบัติของดินและความต้องการธาตุอาหารของพืช
- ๒.) เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับการเพาะปลูก
- ๓.) เพื่อส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้อง เหมาะสม และประหยัดต้นทุน
- ๔.) เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยหมักใช้เองได้ในครัวเรือนหรือชุมชน
- ๕.) เพื่ออนุรักษ์ดิน ลดการใช้สารเคมี และส่งเสริมเกษตรกรรมแบบยั่งยืน

เนื้อหา

การอบรมการจัดการดินและปุ๋ยมุ่งเน้นให้เกษตรกรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับชนิดของดิน คุณสมบัติของดิน และธาตุอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพืช รวมถึงวิธีวิเคราะห์และปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับพืชที่ปลูก รวมถึงการตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้น การอ่านผลวิเคราะห์ดิน การใช้วัสดุปรับปรุงดินอย่างปลอดภัย และการอนุรักษ์ทรัพยากรดินเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืน เน้นการใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้องและประหยัด โดยแนะนำทั้งปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ พร้อมฝึกปฏิบัติการผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และการวางแผนการใส่ปุ๋ยให้สอดคล้องกับความต้องการของพืชในแต่ละระยะ

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

๑.) การบรรยาย

วิทยากรให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับชนิดของดิน, โครงสร้างดิน, ธาตุอาหารพืช, การเก็บตัวอย่างดิน เพื่อตรวจวิเคราะห์, การปรับปรุงบำรุงดิน, การผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกและการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสม

๒.) การสาธิต

- แสดงวิธีการตรวจสอบค่าความเป็นกรด-ด่างของดิน
- การผสมสูตรปุ๋ยอินทรีย์ / ปุ๋ยหมัก
- เทคนิคการใส่ปุ๋ยตามช่วงอายุของพืช

๓.) กิจกรรมกลุ่ม / เวิร์กช็อป

ฝึกปฏิบัติจริง เช่น การเก็บตัวอย่างดิน การทำปุ๋ยหมักแบบกองเตี้ย หรือแบบกลับกอง

๔.) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เปิดโอกาสให้เกษตรกรแบ่งปันประสบการณ์ และปัญหาที่พบในการจัดการดินและปุ๋ยในพื้นที่ตนเอง

๕.) ลงพื้นที่ดูงาน

เยี่ยมชมแปลงเกษตรกรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการจัดการดินและใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ไม่มี

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

๖.๑ จัดเวทีประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการ ศพก. เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน สังกัดกระทรวงเกษตรฯ และองค์กรท้องถิ่น

๖.๒ แลกเปลี่ยนข้อมูล ปัญหา แนวทางการพัฒนา และกำหนด กิจกรรม/โครงการ ที่เหมาะสมกับพื้นที่

๖.๓ บูรณาการความเห็นจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ และองค์กรท้องถิ่น

ภาคผนวก 3.2														
แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)														แผน ราย ศพก.
สำนักงานเกษตรอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568														
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายวีรภัทร ใจเกลี้ยง ลำไผ่สาป่นบ้านน้ำทิพย์														
จุดเด่น การออกต้นทุนการผลิตต่ำลงกว่าปี														
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา										หมายเหตุ
				ต.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	
1. การเตรียมการ														
-ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก.และเครือข่าย					←	→								
-ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาศพก.					←	→								
-กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน					←	→								
-พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้					←	→								
2. การพัฒนาศักยภาพ ศพก.														
2.1 พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร												←	→	
2.2 การปรับปรุงฐานเรียนรู้														
-ฐานเรียนรู้ เรื่อง การปลูกปาล์มน้ำมันแบบทูลุม	1	ฐาน			←	→								
-ฐานเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน	1	ฐาน			←	→								
-ฐานเรียนรู้ เรื่อง การผสมนุ้ยไข่ไก่/การทำปุ๋ย	1	ฐาน			←	→								
-ฐานเรียนรู้ เรื่อง การปลูกผักกาดเขียวเตยรายได้	1	ฐาน			←	→								
-ฐานเรียนรู้ เรื่อง การทำเกษตรผสมผสาน	1	ฐาน			←	→								
-ฐานเรียนรู้ เรื่อง ระบบน้ำ	1	ฐาน			←	→								
2.3 การปรับปรุงจัดทำข้อมูลประจำ ศพก.	1	เรื่อง												
-ข้อมูลฐานฐานชุมชน					←	→								
-ข้อมูลวิชาการ					←	→								
-ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร					←	→								
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย														
-คัดเลือกบริเวณจุดศูนย์เครือข่าย					←	→								
-วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย					←	→								
-ปรับปรุงพื้นที่นา ฯลฯ									←	→				
2.5. คณะกรรมการ ศพก.														
-ประชุมคณะกรรมการ ศพก.	4	ครั้ง	4,000			17		13			22		21	
3. การให้บริการของ ศพก.														
3.1 การให้บริการข้อมูลข่าวสาร														
3.2 การให้บริการด้านเกษตร														
3.4 การแก้ไขปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน		ครั้ง			←	→								
4. การอบรมเกษตรกร														
-การอบรมเกษตรกรผู้นำ	3/10	ครั้ง/ราย						18			15		17	
-สรุปผลการอบรม												←	→	
5. พัฒนาทีมงาน														
-การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนาศพก.และสมาชิก					←	→								
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน														
6.1 การรายงานความก้าวหน้า					←	→								
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน													←	→

แผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. อำเภอเหนือคลอง (แผนราย ศพก.)

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจในการเริ่มต้น มาจากความตั้งใจจริงในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมให้มีความมั่นคงและยั่งยืน ไม่เพียงแต่เพื่อครอบครัวของตนเองเท่านั้น แต่ต้องการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเกษตรกรในชุมชน

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรราคาไม่แน่นอน เกษตรกรไม่สามารถควบคุมราคาได้
- การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ
- ต้นทุนการผลิตสูง

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

(๑) การลดต้นทุนการผลิต : การผลิตปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ และปุ๋ยอินทรีย์ และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

(๒) การลดการเกิดปัญหาเรื่องน้ำ ในพื้นที่ : โดยมีการสร้างธนาคารน้ำใต้ดิน เพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่น้ำท่วมขัง ปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ช่วยเพิ่มระดับน้ำใต้ดินน้ำบาดาลและช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้ผิวดินทำให้ต้นไม้และพืชเขียวทั้งปี ทำให้มีปริมาณน้ำที่เพียงพอในการทำการเกษตร สามารถพึ่งพาตนเองได้

(๓) การลดการระบาดของศัตรูพืช : มีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา BS บิวเวอเรีย และเมตาไรเซียม เพื่อลดการใช้สารเคมี

(๔) การเพิ่มมูลค่าผลผลิต : มีการผลิต ปาล์มน้ำมัน ตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน RSPO (Roundtable on Sustainable Palm Oil) และมีการผลิต สละ ตามมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

(๑) การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ โดยใช้วัสดุเหลือใช้จากกระบวนการสกัดน้ำมันปาล์มของโรงงาน คือ ชีตะกอน ผสมกับมูลสัตว์ และมีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

(๒) การสร้างธนาคารน้ำใต้ดิน และการวางระบบน้ำ แบบสปริงเกอร์ ในแปลงเกษตรผสมผสาน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

(๑) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

- ♦ เก็บตัวอย่างดิน
 - เก็บจากหลายจุดในแปลง (๑๕-๒๐ จุด)
 - ความลึกประมาณ ๐-๑๕ ซม. (พืชไร่/ผัก) หรือ ๒๐-๔๐ ซม. (ไม้ผล)
 - ผสมรวมเป็นตัวอย่างเดียว แล้วส่งตรวจห้องปฏิบัติการ
- ♦ วิเคราะห์ดิน
 - ตรวจหาค่า pH, อินทรีย์วัตถุ, ธาตุอาหารหลัก (N, P, K) และธาตุรอง/จุลธาตุ
- ♦ แปลผลวิเคราะห์
 - ดูระดับธาตุอาหารในดิน (ต่ำ/ปานกลาง/สูง)
 - กำหนดความต้องการธาตุอาหารของพืชที่จะปลูก
- ♦ คำนวณอัตราปุ๋ย
 - แปลง “ความต้องการธาตุ” → “ปริมาณปุ๋ยเชิงพาณิชย์” (กก./ไร่)
 - เลือกสูตรปุ๋ยเดี่ยวหรือผสมที่เหมาะสม
- ♦ ใส่ปุ๋ยตามแผน
 - ใส่รองพื้น + ใส่เสริม (ตามระยะการเจริญเติบโตของพืช)
 - แบ่งใส่หลายครั้งหากดินเบา/พืชกินธาตุอาหารนาน
- ♦ ติดตามผลและปรับปรุง
 - สังเกตการเจริญเติบโตของพืช
 - หากจำเป็น ตรวจดินซ้ำทุก ๒-๓ ปี เพื่อปรับอัตราปุ๋ยใหม่

(๒) ขั้นตอนการวางระบบน้ำแบบสปริงเกอร์

- ♦ สำรวจข้อมูลแปลง + แหล่งน้ำ
- ♦ เลือกหัวสปริงเกอร์ให้เหมาะสม
- ♦ ออกแบบแนวท่อ + วางตำแหน่งหัว
- ♦ คำนวณแรงดัน-ปริมาณน้ำ
- ♦ ติดตั้งระบบ (ท่อ, วาล์ว, ฟิลเตอร์, หัวสปริงเกอร์)
- ♦ ทดสอบ + ปรับแต่งจนได้ผลดีที่สุด

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ

๒.๔.๑ ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

มีความมั่นคงทางรายได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีรายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัวลดความเสี่ยงจากความผันแปรของราคาผลผลิต และเป็นเกษตรกรต้นแบบที่ได้รับรางวัลจากหน่วยงานทั้งระดับเขตและระดับประเทศ

๒.๔.๒ ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่นและชุมชน

เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการและการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตรและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๓.๑.๑ มีการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร มาหมუნเวียนให้เกิดประโยชน์ เช่น การทำน้ำหมักจากเศษอาหาร ผัก ผลไม้ และมีการปรับปรุงบำรุงดิน

๓.๑.๒ มีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา BS บิวเวอเรีย และเมตาไรเซียม เพื่อลดการใช้สารเคมี และมีการปรับปรุงบำรุงดินโดยการผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ภายในแปลงเรียนรู้ มีการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็น ทรัพยากรพื้นฐานของการผลิตอาหาร โดยการใช้พืชคลุมดิน พืชบำรุงดิน ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และการสร้างแหล่งกักเก็บน้ำ การจัดการน้ำฝน เพื่อเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง การใช้น้ำอย่างประหยัดโดยใช้ระบบน้ำแบบสปริงเกอร์

ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ไม่ถูกชะล้างพังทลาย มีน้ำใช้ตลอดปี ทั้งเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค ลดต้นทุนปุ๋ยและการสูบน้ำ สิ่งแวดล้อมดีขึ้น เกิดความยั่งยืนต่อชุมชนและเกษตรกร

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- ได้รับรางวัล

เกษตรกรดีเด่น สาขาอาชีพทำสวน ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๕๒ (ชนะเลิศ)

เกษตรกรดีเด่น สาขาอาชีพทำสวน ระดับเขต ประจำปี ๒๕๕๓ (ชนะเลิศ)

เกษตรกรดีเด่น สาขาอาชีพทำสวน ระดับประเทศ ประจำปี ๒๕๕๓ (รองอันดับ ๑)

หมอดินอาสา/เกษตรกรดีเด่น ปี ๒๕๕๕ ระดับสถานีพัฒนาที่ดิน สาขา การอนุรักษ์ดินและน้ำ

- เกษตรกรปราดเปรื่อง “Smart Farmer” ต้นแบบสาขาปาล์มน้ำมัน

- ปราชญ์สหกรณ์ของจังหวัดกระบี่ กรมส่งเสริมสหกรณ์

- ปราชญ์ชาวบ้าน

- ครูบุญชีอาสา

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
- ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดิน
- วิทยาการถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การจัดการดินและปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ, การผลิตปาล์ม

น้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพ, การทำการเกษตรผสมผสาน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรที่เข้ามาศึกษา ดูงานนำไปประยุกต์ใช้

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- มีฐานเรียนรู้
- มีแปลงเรียนรู้
- มีวิทยากรประจำแปลง

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- มีการอบรมให้ความรู้
- มีเกษตรกรมาศึกษาดูงาน
- มีการทำคลิป VDO ผ่านสื่อ Social Media

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- เป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอ
- เป็นจุดเรียนรู้ให้เกษตรกรเข้ามาศึกษาดูงาน

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

มีบทบาทและหน้าที่ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก.ให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมถึงการจัดทำแผนพัฒนาและแผนการดำเนินงานของ ศพก. ในระดับพื้นที่ และยังมีหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมกับชุมชน และส่งเสริมการเรียนรู้ของเกษตรกรในพื้นที่ และมีบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรในระดับพื้นที่ โดยการส่งเสริมการเรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

บทบาทของประธาน ศพก. ประกอบด้วย

การบริหารจัดการ	: กำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาการเกษตรในชุมชน
	: จัดทำแผนการเรียนรู้ของเกษตรกรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
	: ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ ศพก.
	: รายงานผลการดำเนินงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี :	ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมกับชุมชน
	: เชื่อมโยงการถ่ายทอดความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น สถาบันการศึกษา
	: ส่งเสริมการเรียนรู้ของเกษตรกรในพื้นที่
การสร้างเครือข่าย :	สร้างความร่วมมือระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	: เชื่อมโยงเครือข่าย ศพก.ระดับต่าง ๆ
	: ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกร
กรมส่งเสริมการเกษตร :	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเกษตร
	: ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืน
	: ส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตร
การปฏิบัติงานอื่น ๆ :	ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	: เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
สร้างอาชีพให้คนในชุมชน ทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น สามารถลดต้นทุนการผลิตได้

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

(๑) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๕ ตำบลโคกยาง อำเภอนือคลอง จังหวัดกระบี่ ปี ๒๕๓๘ – ๒๕๔๘

(๒) ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๕ ตำบลโคกยาง อำเภอนือคลอง จังหวัดกระบี่ ปี ๒๕๔๙ – ๒๕๕๔

(๓) ประธานสหกรณ์นิคมคลองท่อม ปี ๒๕๔๐ – ๒๕๔๒

(๔) ครูบัญชีอาสา

(๕) หมอดินอาสา

(๖) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

(๗) ปราชญ์ชาวบ้าน

(๘) ประธานคณะกรรมการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอนือคลอง ระดับอำเภอ ปี ๒๕๕๘ – ปัจจุบัน

(๙) คณะกรรมการแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันอำเภอนือคลอง จังหวัดกระบี่

(๑๐) เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง “Smart Farmer” ต้นแบบสาขาปาล์มน้ำมัน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

(๑) เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาหมู่บ้าน

(๒) มีการให้ความร่วมมือ เสียสละทั้งเวลาและสถานที่ ในการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรในชุมชน

(๓) ผลิตและสนับสนุนปุ๋ยหมักให้กับโรงเรียนและส่วนราชการเพื่อใช้ในการทำกิจกรรมปลูกผักสวนครัว

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ คิดอย่างสร้างสรรค์ ชยัน ประหยัด อดทนและซื่อสัตย์ เสียสละเพื่อครอบครัวและสังคม ”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงาน ศพก. สำนักงานเกษตรอำเภอเหนือคลอง

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล สำนักงานเกษตรอำเภอเหนือคลอง

ประธาน ศพก. อำเภอเหนือคลอง

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑) การเตรียมการ

- ◆ กำหนดเป้าหมายและขอบเขตของการถอดบทเรียน
- ◆ วางแผนการดำเนินงาน รวมถึงวิธีการและเครื่องมือที่ใช้
- ◆ เตรียมทีมงานและผู้เข้าร่วม
- ◆ กำหนดประเด็นคำถามหลักที่ต้องการคำตอบ

๒) ดำเนินการ

- ◆ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ (เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต)
- ◆ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม
- ◆ ระบุปัจจัยแห่งความสำเร็จและอุปสรรค
- ◆ สรุปบทเรียนที่ได้จากการวิเคราะห์

๓) นำไปใช้

- ◆ นำบทเรียนที่ได้ไปปรับปรุงหรือพัฒนาวิธีการทำงาน
- ◆ นำบทเรียนไปถ่ายทอดหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น
- ◆ นำบทเรียนไปใช้ในการวางแผนงานในอนาคต

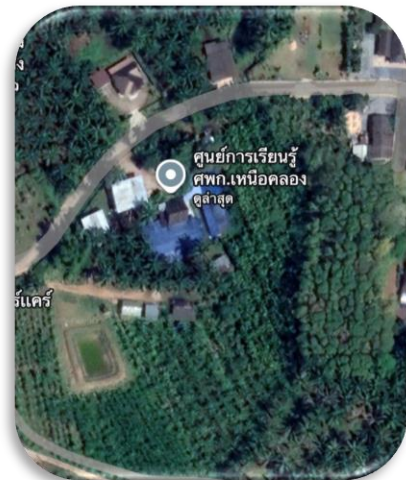
๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-

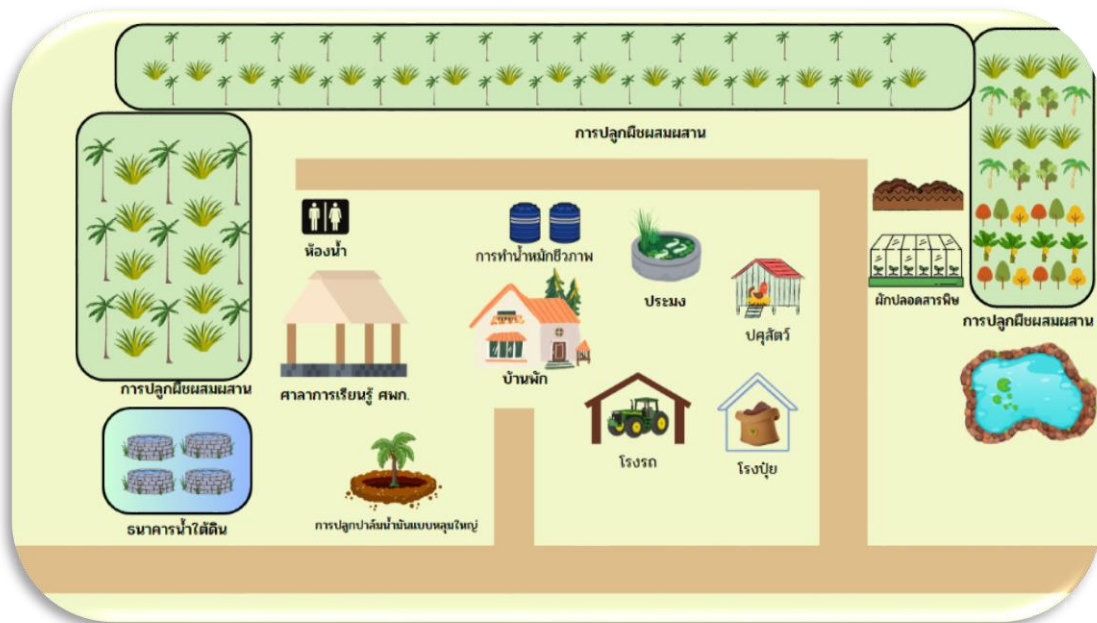
***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเหนือคลอง

แผนผังศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเหนือคลอง